

Посуд у поховальному обряді населення ямної та катакомбної культур Верхнього Поінгулля

Мета

дослідити зміни обрядового використання посуду в поховальних пам'ятках ямної та катакомбної культур Верхнього Поінгулля, розкрити його семантику, типологічну та технологічну специфіку.

Об'єкт

посуд в поховальних комплексах, виявлений КОЇНЕ в процесі археологічних досліджень ямної та катакомбної культур на території Верхнього Поінгулля.

Предмет

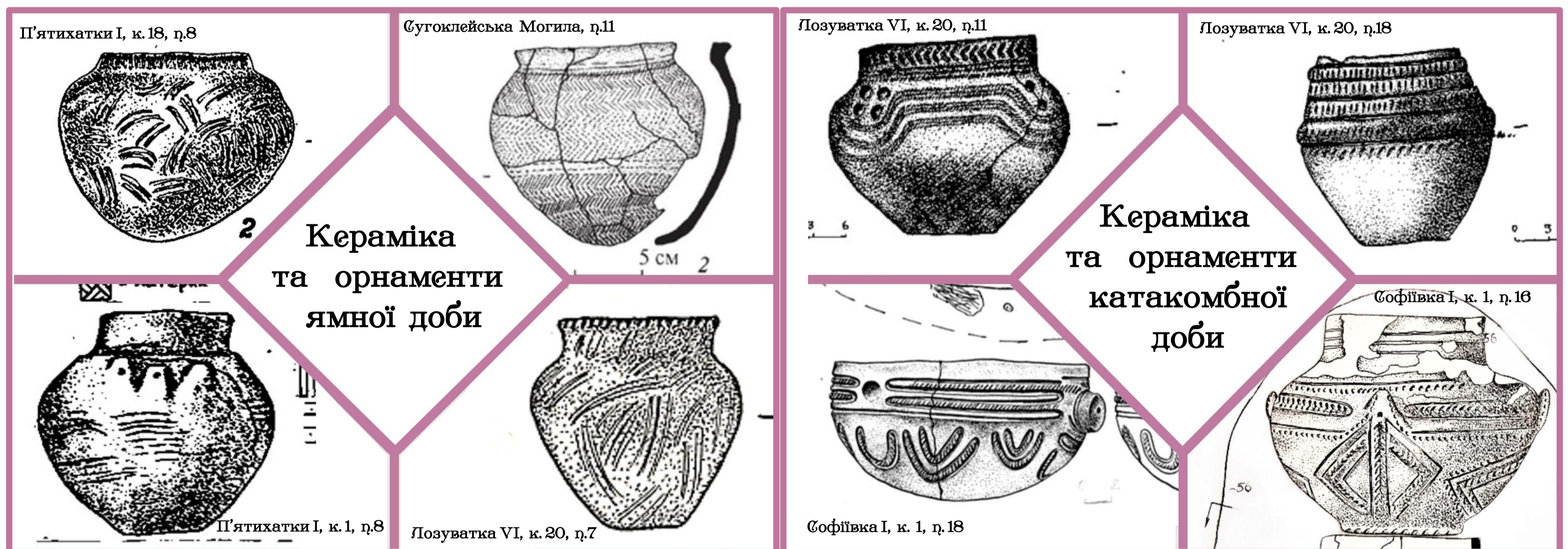
проведення порівняльно-типологічного, культурно-хронологічного та семантичного аналізу посуду в поховальному обряді населення ЯК та КК у Верхньому Поінгуллі.

Методи

порівняльно-історичний, хронологічний, порівняльно-типологічний, картографічний, структурно-тематичний, статистичний, метод наукової інтерпретації.

Завдання

- з'ясувати стан наукової розробки проблеми, методи та джерельну базу дослідження;
- здійснити порівняльно-типологічний та технологічний аналіз посуду у похованнях ямної та катакомбної культур Верхнього Поінгулля;
- проаналізувати місце і роль кераміки у похоронних обрядах ямного та катакомбного населення регіону;
- розкрити семантику посуду у похоронних обрядах, інтерпретувати знаки та орнаментальні схеми цього посуду;
- простежити динаміку змін використання посуду у поховальному обряді ямної та катакомбної культур регіону.

Результати

Здійснено історіографічний аналіз опублікованих джерел та систематизовано результати археологічних досліджень пам'яток ямної та катакомбної культур Верхнього Поінгулля. Виявлено неенедостатність вивчення пам'яток Поінгулля;

Систематизовано керамічний інвентар похоронних пам'яток ямної та катакомбної культур, здійснено типологічний та технологічний аналіз. Виявлено відмінності у типології, технології виготовлення та орнаментуванні посуду;

Аналіз місця посуду у похоронному обряді показав, що кераміка розміщувалася з урахуванням прив'язки до певної частини тіла похованого, встановлено, що положення горщиків у катакомбних похованнях урізноманітнюються;

Здійснена спроба семантичного аналізу посуду та його орнаментування в трьох проекціях, який міг втілювати образ світу у просторових і часових вимірах;

Простежена тенденція до всебічного ускладнення: урізноманітнювався матеріал виготовлення, способи нанесення орнаменту, орнаментальні композиції, зростає кількість супровідного інвентарю. простежується і певна близькість традицій.

Григораши Діана Станіславівна,

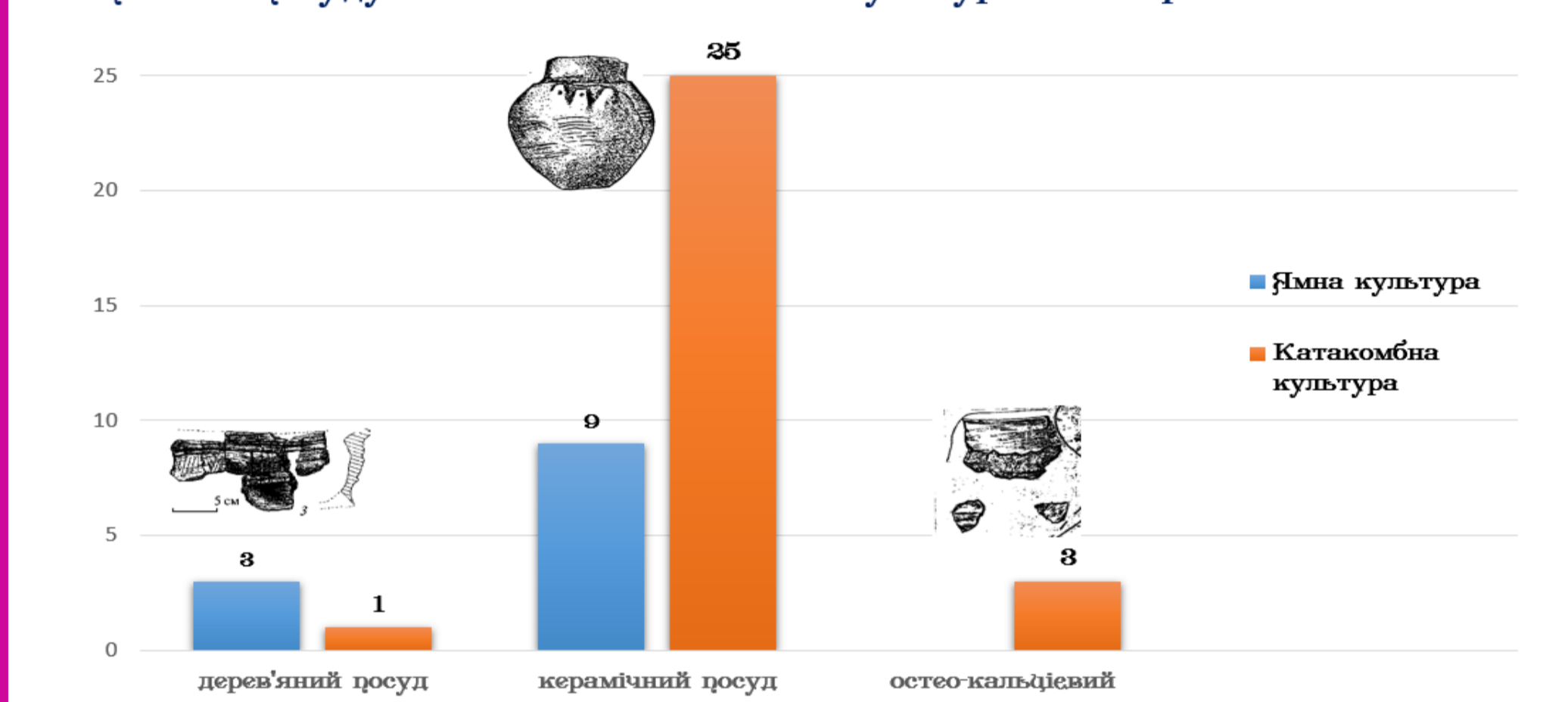
учениця 11 класу комунального закладу «Бобринецький ліцей №1» Бобринецької міської ради Кіровоградської області.

Наукові керівники:

Тупчієнко Микола Петрович, доцент кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи Центральноукраїнського національного технічного університету, кандидат історичних наук;

Бібік Наталія Станіславівна, вчитель історії комунального закладу «Бобринецький ліцей №1» Бобринецької міської ради Кіровоградської області.

Типологія посуду ямної та катакомбної культур за матеріалом виготовлення

Класифікація кераміки ямної культури Верхнього Поінгулля

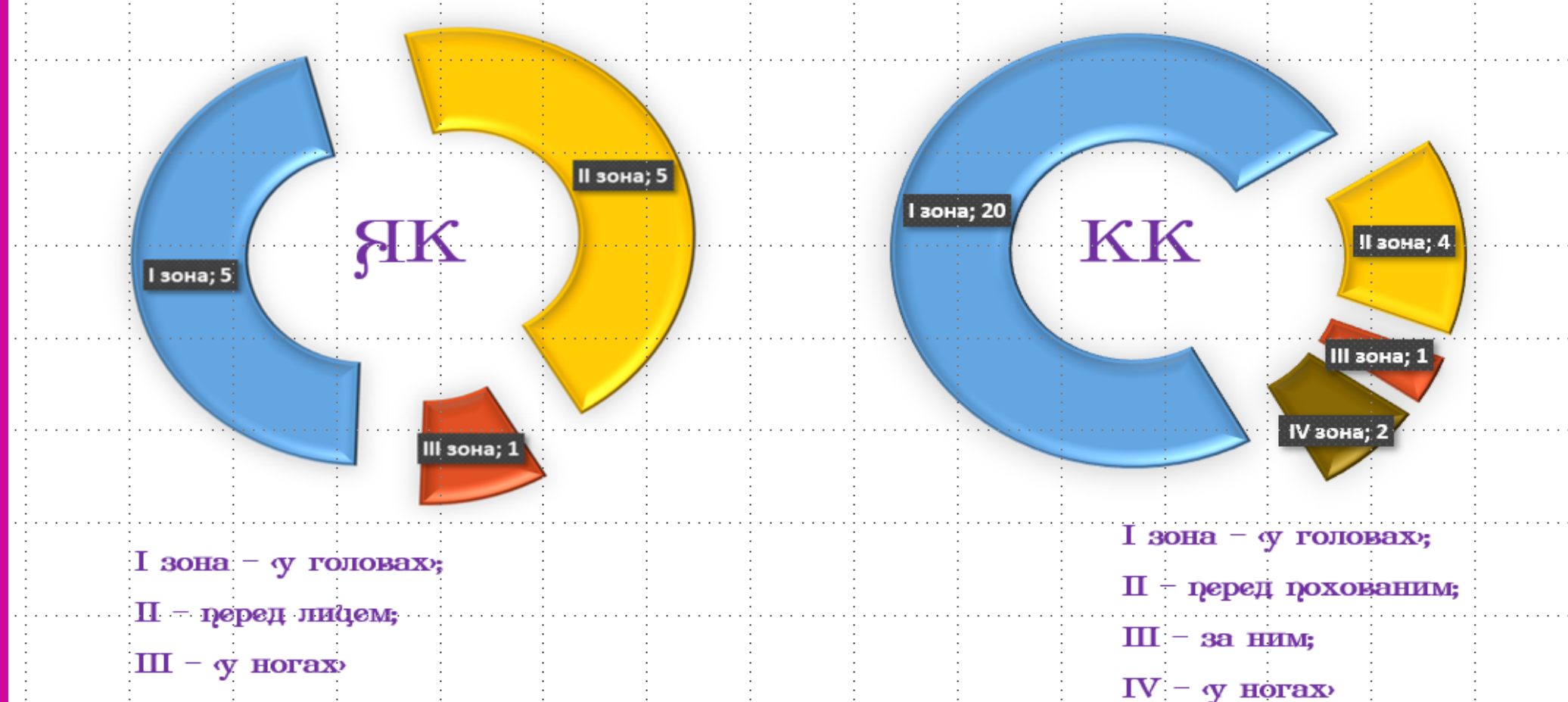
Класифікація кераміки катакомбної культури Верхнього Поінгулля

Орнаментальні техніки кераміки Верхнього Поінгулля

Основні зони розміщення кераміки у похованнях ямної та катакомбної культур

У постері використані діаграми, укладені авторкою на основі звітів археологічних експедицій

Фото з особистого архіву М. Тупчієнко